

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΣΙΒΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(Προσφυγή υπ' αριθ. 11553/05)
ΑΠΟΦΑΣΗ
ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
6 Δεκεμβρίου 2007

*Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική
υπό τις οριζόμενες στο άρθρο 44 παρ. 2 της Συμβάσεως προϋποθέσεις.
Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή.*

Στην υπόθεση Τσιβή κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα),
συνεδριάζον σε τμήμα συντιθέμενο από τους δικαστές :

Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ, Πρόεδρο,

Χ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

Ν. ΒΑΛΙĆ,

Α. ΚΟΒΛΕΡ,

Ε. ΣΤΕΙΝΕΡ,

Κ. ΗΑΛΙΥΕΒ,

Γ. ΜΑΛΙΝΒΕΡΝΙ,

και τον Γραμματέα του Τμήματος, S. NIELSEN.

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο στις 15 Νοεμβρίου 2007.

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω
ημερομηνία :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της (υπ' αριθ. 11553/05) προσφυγής, την οποία κατέθεσε κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας ο Έλληνας υπήκοος Ιωάννης Τσιβής («ο προσφεύγων»), ο οποίος προσέφυγε ενώπιον του Δικαστηρίου στις 11 Μαρτίου 2005 δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από την εξουσιοδοτημένη εκπρόσωπο του πληρεξουσίου της, Γ. Σκιάνη, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Στις 14 Σεπτεμβρίου 2006, το Δικαστήριο απεφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση την αιτίαση του προσφεύγοντος όσον αφορά τη διάρκεια της διαδικασίας. Δυνάμει του άρθρου 29 παρ. 3 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο απεφάσισε να αποφανθεί ταυτοχρόνως επί του παραδεκτού και της ουσίας.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ

4. Ο προσφεύγων, Ιωάννης Τσιβής, γεννήθηκε το 1958 και διαμένει στο Ηράκλειο Κρήτης.

5. Στις 18 Ιουλίου 1994, η ασφαλιστική εταιρεία «Le Mans Assurances» κατέθεσε μήνυση σε βάρος του προσφεύγοντος για υπεξαίρεση ποσού ύψους 14.780.125 δραχμών (39.920 ευρώ περίπου). Την ίδια ημέρα, ασκήθηκε σε βάρος του ποινική δίωξη και διενεργήθηκε ανάκριση.

6. Μετά το πέρας της ανακρίσεως, το Συμβούλιο Πλημμελειοδικών Λασιθίου απεφάσισε, στις 3 Ιουλίου 2000, την παραπομπή του προσφεύγοντος σε δίκη ενώπιον του Εφετείου Κρήτης (βούλευμα 107/2000).

7. Στις 27 Απριλίου 2001, το Τριμελές Εφετείο Κρήτης κατεδίκασε τον προσφεύγοντα για υπεξαίρεση χρημάτων σε ποινή φυλακίσεως έξι ετών (απόφαση 156/2001) και απεφάσισε ότι η προσφυγή που θα ασκούσε ο προσφεύγων, θα είχε ανασταλτική ισχύ.

8. Ο προσφεύγων κατέθεσε προσφυγή κατά της ως άνω αποφάσεως. Στις 10 Απριλίου 2003, το Πενταμελές Εφετείο Κρήτης εξήτασε εκ νέου την ουσία της υποθέσεως, επεκύρωσε την καταδίκη του προσφεύγοντος και μείωσε την ποινή του σε πέντε έτη και έξι μήνες φυλάκιση (απόφαση 73/2003).

9. Δυνάμει της αποφάσεως αυτής, ο προσφεύγων οδηγήθηκε την ίδια ημέρα στις Φυλακές Αλικαρνασσού.

10. Στις 25 Ιουνίου 2003, ο προσφεύγων κατέθεσε αίτηση αναιρέσεως παραπονούμενος για την αιτιολόγηση της προσβαλλόμενης αποφάσεως και την αξιολόγηση των αποδείξεων από το Εφετείο. Στις 2 Νοεμβρίου 2004, με μία πλήρως αιτιολογημένη απόφαση, ο Άρειος Πάγος απέρριψε την αίτηση αναιρέσεως (απόφαση 1954/2004).

11. Στις 29 Ιουλίου 2005, ο προσφεύγων αφέθη ελεύθερος υπό όρους δυνάμει της αποφάσεως 276/2005 του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Ηρακλείου.

12. Ο προσφεύγων, εκπροσωπούμενος από δικηγόρο κατά τη διαδικασία ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, ουδέποτε προσέφυγε ενώπιον των σωφρονιστικών ή δικαστικών αρχών, προκειμένου να παραπονεθεί για τις συνθήκες κρατήσεώς του.

II. ΟΙΚΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΠΡΑΚΤΙΚΗ

13. Το άρθρο 572 ΚΠΔ ορίζει τα εξής :

« 1. Ο εισαγγελέας των πλημμελειοδικών του τόπου όπου εκτίεται η ποινή ασκεί τις προβλεπόμενες στον [Σωφρονιστικό] Κώδικα αρμοδιότητές του και μεριμνά για την έκτιση της ποινής και την εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα αυτού, του Ποινικού Κώδικα και των ειδικών νόμων για την εκτέλεση ποινών.

2. Για την άσκηση των κατά την παρ. 1 αρμοδιοτήτων του ο εισαγγελέας πλημμελειοδικών επισκέπτεται τη φυλακή τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα. Κατά της επισκέψεις αυτές δέχεται κρατούμενους που έχουν ζητήσει ακρόαση.»

14. Οι οικείες διατάξεις του Σωφρονιστικού Κώδικα (Ν. 2776/1999) έχουν ως εξής :

Άρθρο 6

«1. Στην περίπτωση παράνομης ενέργειας σε βάρος τους ή παράνομης εντολής οι κρατούμενοι έχουν το δικαίωμα να αναφέρονται γραπτώς και μέσα σε εύλογο χρόνο στο Συμβούλιο Φυλακής, εφόσον, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντα Κώδικα δεν τους παρέχεται άλλο ένδικο βοήθημα. Μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης με την οποία απορρίπτεται το αίτημά τους ή μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή της αναφοράς, αν δεν εκδόθηκε απόφαση, οι κρατούμενοι έχουν δικαίωμα προσφυγής στο Δικαστήριο Εκτέλεσης των Ποινών.

Το Δικαστήριο αυτό, εφόσον δεχθεί κατ' ουσίαν την προσφυγή, αίρει τα αποτελέσματα που απορρέουν από την παράνομη ενέργεια ή εντολή. (...)»

Άρθρο 86

«(...) 2. Κάθε Δικαστήριο Εκτέλεσης Ποινών είναι τοπικά αρμόδιο για την εκδίκαση των υποθέσεων που αφορούν κρατούμενους σε κατάσταση που βρίσκεται στην περιφέρειά του. (...)»

Όπως προκύπτει από τη νομολογία, τόσο η αναφορά στο Συμβούλιο Φυλακής όσο και η προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου Εκτελέσεως των Ποινών δύνανται να αφορούν τις συνθήκες κρατήσεως σε σωφρονιστικό κατάστημα, όπως, για παράδειγμα, ο χώρος του κελιού, ο επαρκής εξαερισμός και η επαρκής θέρμανση, καθώς και ο τρόπος επικοινωνίας του ενδιαφερομένου με τρίτους (βλ., μεταξύ άλλων, υπ' αριθ. 2075/2002 και 175/2003 βουλεύματα του Συμβουλίου Πλημμελειοδικών Πειραιώς).

15. Οι οικείες διατάξεις της Υ.Α. 58819/2003 έχουν ως εξής :

Άρθρο 7

«(...) 2. Ο εισαγγελέας-επόπτης ή ο αναπληρωτής του, ασκεί αρμοδιότητες δικαιοδοτικού, πειθαρχικού και ελεγκτικού χαρακτήρα. Ειδικότερα, ο εισαγγελέας-επόπτης :

(...) Δέχεται σε ακρόαση κρατούμενους, συγγενείς και συνηγόρους τους, αν το ζητήσουν.

(...) Εξετάζει θέματα δικαστικής προστασίας των κρατουμένων, υποδεικνύοντας στους ενδιαφερομένους να προβούν στις ενδεδειγμένες ενέργειες και προωθεί στις αρμόδιες αρχές αιτήματα νομικής βοήθειας κρατουμένων (...)»

Άρθρο 32

«(...) οι κρατούμενοι διευκολύνονται στην άσκηση των δικαιωμάτων τους με δυνατότητες και μέτρα τα οποία λαμβάνονται για να ελαχιστοποιούνται οι δυσμενείς επιπτώσεις (...) που συνεπάγεται η εκτέλεση των ποινών (...) κατά της ελευθερίας. Ειδικότερα οι κρατούμενοι μπορούν :

(...) Να λαμβάνουν από τη διεύθυνση του καταστήματος τα απαραίτητα μέσα για την ατομική υγιεινή και την καθαριότητα των ιδίων και των ειδών ένδυσης και ρουχισμού τους. (...)»

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΑΙΤΙΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

16. Ο προσφεύγων παραπονείται για τις συνθήκες κρατήσεώς του στις Φυλακές Αλικαρνασσού. Ειδικότερα, παραπονείται για τους κανόνες ασφαλείας οι οποίοι εφαρμόζονται εντός της φυλακής, καθώς και για το γεγονός ότι ήταν υποχρεωμένος να κρατείται μαζί με πρόσωπα τα οποία ασθενούσαν ή είχαν καταδικασθεί για ειδική εγκλήματα. Ο προσφεύγων επικαλείται το άρθρο 3 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει τα εξής :

«Κανένας δεν επιτρέπεται να υποβάλλεται σε βασανιστήρια, ούτε σε απάνθρωπες ή εξευτελιστικές ποινές ή μεταχείριση.»

Επί του παραδεκτού

17. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι ο κανόνας εξαντλήσεως των εσωτερικών ενδίκων μέσων, που περιέχεται στο άρθρο 35 παρ. 1 της Συμβάσεως, επιβάλλει στο πρόσωπο το οποίο επιθυμεί να προσφύγει ενώπιον του Δικαστηρίου, την υποχρέωση να έχει προηγουμένως κάνει χρήση των ενδίκων μέσων τα οποία είναι συνήθως διαθέσιμα στο πλαίσιο του νομικού συστήματος του διάδικου Κράτους και επαρκή για να επιτύχει την επανόρθωση των επικαλουμένων παραβιάσεων. Αυτά τα ένδικα μέσα, πρέπει να υφίστανται σε επαρκή βαθμό βεβαιότητας, τόσο στη θεωρία όσο και στην πράξη, άλλως στερούνται του επιθυμητού αποτελεσματικού χαρακτήρα και της προσβασιμότητας. Το άρθρο 35 παρ. 1 επιβάλλει, επίσης, να προβάλλονται ενώπιον του αρμοδίου εθνικού οργάνου, τουλάχιστον κατ' ουσία , νομότυπα και εντός των προθεσμιών τις οποίες προβλέπει το εσωτερικό δίκαιο, οι αιτιάσεις οι οποίες θα διατυπωθούν, στη συνέχεια, ενώπιον του Δικαστηρίου, αλλά δεν επιβάλλει τη χρήση ενδίκων μέσων τα οποία δεν είναι ούτε επαρκή ούτε αποτελεσματικά (*Aksoy κατά Τουρκίας*, απόφαση της 18^{ης} Δεκεμβρίου 1996, *Recueil des arrêts et décisions* 1996-VI, σελ. 2275-2276, παρ. 51-52, και *Issaïeva κ.λ.π. κατά Ρωσίας*, αριθ. προσφυγών 57947/00, 57948/00 και 57949/00, παρ. 144, απόφαση της 24^{ης} Φεβρουαρίου 2005).

18. Στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο σημειώνει ότι το οικείο εσωτερικό δίκαιο, ήτοι το άρθρο 6 του ν. 2776/1999 και η υπουργική απόφαση 58819/2003, ανεγνώριζαν στον προσφεύγοντα το δικαίωμα να απευθυνθεί προς τις

σωφρονιστικές αρχές, και δη τον εισαγγελέα-επόπτη των φυλακών ή τον αναπληρωτή του, προκειμένου να διατυπώσει παράπονα, κυρίως, όσον αφορά τις συνθήκες κρατήσεώς του. Περαιτέρω, το εθνικό δίκαιο εμπεριείχε συμπληρωματικές εγγυήσεις, οι οποίες επέτρεπαν στον προσφεύγοντα να διατυπώσει τα σχετικά προς τις συνθήκες κρατήσεώς του παράπονα ενώπιον του αρμοδίου εισαγγελέα και του αρμοδίου συμβουλίου πλημμελειοδικών. Επίσης, το άρθρο 572 ΚΠΔ ανεγνώριζε στον προσφεύγοντα το δικαίωμα να απευθυνθεί προς τον εισαγγελέα ο οποίος μεριμνά για την έκτιση της ποινής και την εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας και, επιπλέον, επισκέπτεται τη φυλακή τουλάχιστον μια φορά την εβδομάδα. Επιπροσθέτως, σε περίπτωση απορρίψεως των αιτημάτων του, θα μπορούσε να προσφύγει, δυνάμει των άρθρων 6 και 86 του Ν. 2776/1999, ενώπιον του αρμοδίου πλημμελειοδικείου, προκειμένου να αμφισβητήσει τις απορριπτικές αποφάσεις. Στο σημείο αυτό, το Δικαστήριο σημειώνει ότι, κατά τη νομολογία των εθνικών δικαστηρίων, τόσο η αναφορά ενώπιον του Συμβουλίου Φυλακής όσο και η προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου Εκτελέσεως των Ποινών, δύνανται, και αυτές, να αφορούν τις συνθήκες κρατήσεως στο σωφρονιστικό κατάστημα (παρ. 13-15 ανωτέρω).

19. Επομένως, το Δικαστήριο εκτιμά ότι το εθνικό δίκαιο προσέφερε στον προσφεύγοντα διάφορα ένδικα μέσα, προκειμένου να παραπονεθεί για τις συνθήκες κρατήσεως στις φυλακές Αλικαρνασσού. Ωστόσο, ο προσφεύγων δεν άσκησε κανένα από τα προαναφερόμενα ένδικα μέσα. Αρμόζει, στο σημείο αυτό, να υπογραμμισθεί ότι ο προσφεύγων εκπροσωπείτο από δικηγόρο καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων. Επιπλέον, το εθνικό δίκαιο (βλ. παρ. 15 ανωτέρω) προσέφερε στον προσφεύγοντα τη δυνατότητα να ενημερωθεί από τον αρμόδιο εισαγγελέα σχετικά με τις διαθέσιμες ενέργειες και προσφυγές (βλ. *Gehre κατά Ελλάδος* (déc.), αριθ. προσφυγής 5294/02, απόφαση της 5^{ης} Ιουλίου 2007).

20. Εν όψει των ανωτέρω, το Δικαστήριο άγεται στο συμπέρασμα ότι ο προσφεύγων δεν επωφελήθηκε των υφισταμένων ενδίκων μέσων προκειμένου να ενημερώσει τις αρμόδιες αρχές σχετικά με τις συνθήκες κρατήσεώς του και ότι δεν επικαλέσθηκε κανένα βάσιμο λόγο που να δικαιολογεί την παράλειψή του αυτή. Επομένως, οι εθνικές αρχές δεν είχαν τη δυνατότητα να εξετάσουν τις συνθήκες κρατήσεως του προσφεύγοντος και να επανορθώσουν την κατάσταση για την οποία ο προσφεύγων παραπονείται ενώπιον του Δικαστηρίου (βλ. *Vaden κατά Ελλάδος*, αριθ.

προσφυγής 35115/03, παρ. 31, απόφαση της 29^{ης} Μαρτίου 2007).

Επομένως, πρέπει η προσφυγή να απορριφθεί κατά το μέρος αυτό λόγω μη εξαντλήσεως των εσωτερικών ενδίκων μέσων, κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 παρ. 1 και 4 της Συμβάσεως.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΑΙΤΙΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 § 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

21. Ο προσφεύγων ισχυρίζεται ότι, λόγω της διάρκειας της διαδικασίας, παραβιάστηκε η αρχή της «ευλόγου προθεσμίας», όπως προβλέπεται από το άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει ότι :

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα η υπόθεσή του να δικαστεί (...) εντός ευλόγου προθεσμίας από (...) δικαστήριο, το οποίο (...) θα αποφασίσει (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων του αστικής φύσεως (...)»

22. Η Κυβέρνηση αντικρούει τη θέση αυτή. Υποστηρίζει ότι η διάρκεια της επίμαχης διαδικασίας, η οποία διεξήχθη με ταχείς ρυθμούς, δεν επιδέχεται κριτική.

A. Επί του παραδεκτού

23. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 παρ. 3 της Συμβάσεως. Το Δικαστήριο επισημαίνει, περαιτέρω, ότι η εν λόγω αιτίαση δεν προσκρούει σε κάποιον άλλον λόγο απαραδέκτου.

B. Επί της ουσίας

1. Περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη

24. Η περίοδος η οποία πρέπει να ληφθεί υπόψη είχε ως αφετηρία τη 18^η Ιουλίου 1994, ημερομηνία κατά την οποία ασκήθηκε ποινική δίωξη σε βάρος του προσφεύγοντος, και έληξε στις 2 Νοεμβρίου 2004, ημερομηνία κατά την οποία εξεδόθη η απόφαση 1954/2004 του Αρείου Πάγου. Επομένως, διήρκεσε δέκα έτη και πλέον των τριών μηνών για τρεις βαθμούς δικαιοδοσίας.

2. Επί της ουσίας

25. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας μιας διαδικασίας εκτιμάται αναλόγως των περιστάσεων της υποθέσεως και λαμβανομένων υπόψη των κριτηρίων, τα οποία έχουν διαμορφωθεί από τη νομολογία

του Δικαστηρίου και ειδικότερα της πολυπλοκότητας της υποθέσεως, της συμπεριφοράς του προσφεύγοντος και της συμπεριφοράς και ευθύνης των αρμοδίων αρχών (βλ., μεταξύ πολλών άλλων, *Pélissier και Sassi κατά Γαλλίας* [GC], αριθμ. προσφ. 25444/94, παρ. 67, CEDH 1999-II).

26. Το Δικαστήριο έχει κατ' επανάληψη εκδικάσει υποθέσεις παρόμοιες με την παρούσα υπόθεση και έχει διαπιστώσει την παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως (βλ. *Αμασόγλου κατά Ελλάδος*, αριθμ. προσφ. 40775/02, παρ. 14-19, απόφαση της 21^{ης} Ιουλίου 2005).

27. Αφού μελέτησε όλα τα στοιχεία τα οποία του υπεβλήθησαν, το Δικαστήριο φρονεί ότι η Κυβέρνηση δεν εξέθεσε κάποιο περιστατικό ή επιχείρημα το οποίο θα του επέτρεπε να καταλήξει σε διαφορετικό συμπέρασμα στην προκειμένη περίπτωση. Λαμβάνοντας υπόψη τη σχετική νομολογία του, το Δικαστήριο εκτιμά ότι, στην παρούσα υπόθεση, η διάρκεια της επίμαχης διαδικασίας είναι υπερβολική και δεν ανταποκρίνεται στην περί «ευλόγου προθεσμίας» απαίτηση.

Επομένως, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1.

III. ΕΠΙ ΤΩΝ ΛΟΙΠΩΝ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΩΝ ΑΙΤΙΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΔΙΚΑΙΟ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

28. Επικαλούμενος τα άρθρα 6 παρ.1 και 7 της Συμβάσεως και 4 του Εβδόμου Πρωτοκόλλου, ο προσφεύγων διατυπώνει παράπονα όσον αφορά τον δίκαιο χαρακτήρα της διαδικασίας ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων. Ειδικότερα, ο προσφεύγων αμφισβητεί τον τρόπο με τον οποίο τα δικαστήρια της ουσίας απεφάνθησαν επί της υποθέσεώς του.

Επί του παραδεκτού

29. Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των στοιχείων τα οποία έχει στη διάθεσή του, και στο μέτρο που είναι αρμόδιο να αποφανθεί επί των ισχυρισμών οι οποίοι διετυπώθησαν, το Δικαστήριο δεν διέκρινε κανένα ίχνος παραβιάσεως των δικαιωμάτων και ελευθεριών που εγγυάται η Σύμβαση ή τα Πρωτόκολλα αυτής.

30. Ως εκ τούτου, η προσφυγή είναι κατά το μέρος αυτό προδήλως αβάσιμη και πρέπει να απορριφθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 35 παρ. 3 και 4 της Συμβάσεως.

IV. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

31. Το άρθρο 41 της Συμβάσεως ορίζει ότι:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Συμβάσεως ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωση των συνεπειών της παραβιάσεως αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο αδικηθέν μέρος δικαία ικανοποίηση.»

A. Ζημία

32. Ο προσφεύγων ζητά 2.995.530 ευρώ για την υλική και ηθική ζημία, που, όπως ισχυρίζεται, υπέστη λόγω των επικαλουμένων παραβιάσεων της Συμβάσεως.

33. Η Κυβέρνηση εκτιμά ότι δεν υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος ανάμεσα στις επικαλούμενες παραβιάσεις της Συμβάσεως και στις ζημίες τις οποίες δήθεν υπέστη ο προσφεύγων. Κατά την Κυβέρνηση, το ποσό το οποίο ήθελε επιδικασθεί για τον λόγο αυτό, δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 1.000 ευρώ.

34. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι η επιδίκαση δικαίας ικανοποίησης θα βασισθεί αποκλειστικώς στο γεγονός ότι παραβιάσθηκε το δικαίωμα του ενδιαφερομένου να δικαστεί η υπόθεσή του εντός «ευλόγου προθεσμίας». Υπό τις συνθήκες αυτές, το Δικαστήριο δεν διακρίνει κάποιον αιτιώδη σύνδεσμο ανάμεσα στη διαπιστωθείσα παραβίαση και σε κάποια οποιαδήποτε υλική ζημία, την οποία θα έπρεπε να υποστεί ο προσφεύγων λόγω της υπερβολικής διάρκειας της διαδικασίας. Αντιθέτως, το Δικαστήριο εκτιμά ότι πρέπει ο προσφεύγων να υπέστη βεβαία ηθική ζημία, την οποία δεν αντισταθμίζει επαρκώς η διαπίστωση παραβιάσεως της Συμβάσεως. Αποφαινόμενο κατά δικαία κρίση, συμφώνως προς το άρθρο 41 της Συμβάσεως, το Δικαστήριο επιδικάζει στον προσφεύγοντα 10.000 ευρώ για τον λόγο αυτό, συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος.

B. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

35. Ο προσφεύγων ζητά, επίσης, 4.470 ευρώ για τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη που πραγματοποίησε για την ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων διαδικασία. Δεν προσκομίζει κάποιο τιμολόγιο, ούτε λογαριασμό αμοιβής.

36. Η Κυβέρνηση επισημαίνει ότι ο προσφεύγων δεν προσκομίζει κάποιο αποδεικτικό στοιχείο όσον αφορά τα έξοδα και τη δικαστική δαπάνη που πραγματοποίησε στο πλαίσιο της διαδικασίας ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων, και ότι πρέπει να απορριφθεί το αίτημά του αυτό.

37. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι η επιδίκαση εξόδων και δικαστικής δαπάνης, συμφώνως προς το άρθρο 41, προϋποθέτει ότι αποδεικνύονται πραγματικά, αναγκαία και, επίσης, εύλογα (*Ιατρίδης κατά Ελλάδος* [GC], αριθμ. προσφ. 31107/96, παρ. 54, CEDH 2000-XI). Εν προκειμένω, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι αξιώσεις του προσφεύγοντος δεν συνοδεύονται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Πρέπει, επομένως, να απορριφθεί το αίτημα αυτό.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

38. Το Δικαστήριο κρίνει ότι αρμόζει να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας βάσει του επιτοκίου της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπεζής, προσαυξανόμενου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Κάνει δεκτή* την προσφυγή ως παραδεκτή όσον αφορά την αιτίαση τη σχετική προς την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας, και την απορρίπτει ως απαράδεκτη κατά τα λοιπά.

2. *Κρίνει* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως.

3. *Κρίνει* ότι

α) το διάδικο Κράτος υποχρεούται να καταβάλει στον προσφεύγοντα, εντός τριών μηνών από της ημερομηνίας κατά την οποία η απόφαση θα καταστεί οριστική συμφώνως προς το άρθρο 44 παρ. 2 της Συμβάσεως, 10.000 (δέκα χιλιάδες) ευρώ για ηθική ζημία, συν οιοδήποτε ποσό ήθελε οφείλεται ως φόρος,

β) από της εκπνοής της προθεσμίας αυτής και μέχρι της καταβολής του, το ποσό αυτό θα προσαυξάνεται με απλό τόκο ίσο προς το ισχύον κατ' αυτό το χρονικό διάστημα επιτόκιο της διευκολύνσεως οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τραπεζής, προσαυξανόμενο κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

4. *Απορρίπτει* το αίτημα περί δικαίας ικανοποίησης κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στη Γαλλική γλώσσα, εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 6 Δεκεμβρίου 2007 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού.

- υπογραφή -

Søren NIELSEN

Γραμματέας

- υπογραφή -

Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ

Πρόεδρος